

24 Iunie – Ziua Universală a Iei

La data de 24 iunie, în deplină concordanță cu sărbătoarea creștină a Nașterii Sfântului Ioan Botezătorul și cu vechea sărbătoare păgână a Sânzienelor, în lumea întreagă se celebrează Ziua Universală a Iei. Inițiată în anul 2013 de comunitatea online „La Blouse Roumaine”, această zi a devenit rapid un fenomen cultural planetar, unind românii de pretutindeni și atrăgând admirația internațională. Ia, cămașa tradițională românească de sărbătoare, nu este doar un simplu obiect de vestimentație, ci un veritabil pașaport cultural, un simbol sacru al identității, spiritualității și creativității poporului român.

Rădăcinile iei se pierd în negura timpului, vestigii arheologice sugerând că prototipul acestei cămăși era purtat încă din perioada culturii Cucuteni, acum mai bine de cinci milenii. Ulterior, basoreliefurile de pe Columna lui Traian și de pe monumentul de la Adamclisi atestă continuitatea acestui port în rândul populației daco-getice. Confeccionată tradițional din pânză albă de in, cânepă sau bumbac tors în casă, ia era cusută manual de femei în momente de liniște și rugăciune, tehnica și motivele fiind transmise din generație în generație ca un testament spiritual nescris.

Astăzi, importanța iei depășește granițele muzeelor și ale spațiului rural.

Recunoașterea sa internațională a fost pecetluită la sfârșitul anului 2022, când UNESCO a inclus „Arta cămășii cu altiță” în Lista Reprezentativă a Patrimoniului Cultural Imaterial al Umanității. Dincolo de marile podiumuri de modă ale lumii, unde a inspirat designeri celebri precum Yves Saint Laurent, ia rămâne o punte vie între trecut și viitor. Sărbătorirea ei la 24 iunie ne reamintește de datoria sacră de a ne păstra rădăcinile și de a promova valorile autentice într-o lume globalizată.

Un rol deosebit în conservarea și promovarea iei românești l-au avut și îl au cooperativele meșteșugărești din România, în special cele cu activitate în domeniul artă populară și artizanat. Acestea reprezintă adevărate bastioane ale artizanatului tradițional, unde se lucrează manual pânza, firele și broderiile, respectându-se tehnici și motive specifice fiecărei zone etnografice. În cadrul sectorului cooperăției meșteșugărești, generații de meșteșugari au contribuit la păstrarea tehnicilor tradiționale de țesut, cusut și brodat specifice costumului popular românesc, realizând manual ii, covoare și alte obiecte de artizanat.

Și în prezent, societățile cooperative meșteșugărești cu activitate în domeniul artei populare și artizanatului continuă să fie adevărați ambasadori ai tradițiilor românești, contribuind la conservarea patrimoniului cultural imaterial al României și la valorificarea economică a creației tradiționale. Într-o perioadă în care produsele realizate industrial domină piața, artizanii din cooperative păstrează vie tradiția lucrului manual și autenticitatea motivelor populare care fac din ia românească un simbol apreciat în întreaga lume.

24 iunie – Ziua Iei este o sărbătoare a identității românești, a frumuseții tradiției și a legăturii dintre trecut și prezent. Ia nu este doar un obiect vestimentar, ci o poveste cusută cu simboluri, valori și memorie. Prin celebrarea ei, românii își reafirmă respectul față de rădăcini și față de cultura care i-a format.

